

T.C.
ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANLIĞI
ORMAN GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
İÇANADOLU ORMANCILIK ARAŞTIRMA
ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜ

ARAŞTIRMA BÜLTENİ

DOĞU KARADENİZ YÖRESİNDEKİ AĞAÇLANDIRMA İŞLERİNE İLİŞKİN İŞ ANALİZLERİ VE STANDART ZAMANLAR

GİRİŞ

Bu araştırmada Doğu Karadeniz yöresindeki ağaçlandırma çalışmalarına ilişkin iş-zaman analizleri yapılmıştır. Diri örtünün temizlenmesi, toprak işleme ve dikim işleri için yöre koşullarında geçerli standart zamanlar elde edilmiştir.

YAPILAN ÇALIŞMALAR

Diri örtü temizliği için gerekli standart zamanlar, otsu, odunsu ve karışık olmak üzere üç diri örtü türü için, diri örtünün üç ayrı yoğunluk sınıfına ilişkin olarak ve birim alandaki diri örtünün yaş ağırlığına bağlı olarak hesaplanmıştır. Diri örtü temizliği 3,5 m. genişlikteki şeritlerde yapılmış ve çıkan malzeme 1,5 m'lik şerit aralarına yığılmıştır. Böylece hektarda 7000 m² olarak ele alınmıştır.

Toprak işleme işi 80 x 80 boyutlarında ve 25-35 cm derinlikte kesik teraslar şeklinde yapılmıştır. Kaba tekstür ve ince tekstür olarak iki toprak sınıfı için, eğim, taşlılık oranı ve köklülük oranları etmenlerine bağlı olarak standart zamanlar hesaplanmıştır.

Dikim işi, toprak işleme yapılmış alanlarda çapa ile çukur dikimi yöntemiyle yapılmıştır. Dikim postaları iki veya üç işçiden kurulmuş, bir işçi çukur açarken diğeri veya diğeri 2+2, 2+2 yaşlı Doğu Karadeniz Göknarı fidanlarını dikmişlerdir. Dikim işinin standart zamanları, kaba ve

ince tekstür toprak sınıfı için, taşlılık oranı ve köklülük oranı etmenlerine göre hesaplanmıştır.

SONUÇ ve ÖNERİLER

Karadeniz yöresindeki ağaçlandırma işlerine ilişkin iş-zaman analizleri sonucunda elde edilen standart zamanlar altı çizelge halinde ilgili teknik bültende verilmiştir.

Diri örtü temizliği, toprak işleme ve dikim işlerine ilişkin hesaplanmış olan standart zaman çizelgeleri Doğu Karadeniz yöresinin her türlü alan koşullarını içermekte olup tüm ağaçlandırma çalışmalarında kullanılabilir niteliktedir. Bu standart zamanlar,

- Ağaçlandırma projelerinin gerçek maliyetlerinin hesaplanması,
- Yıllık programlara dayalı olarak uygulama birimleri ve projeler itibarıyla gerçek işçi ihtiyacının belirlenmesi,
- Doğu Karadeniz koşullarında çok parçalı ve dağınık yürütülmek durumunda ağaçlandırma çalışmalarında, yönetici ve teknik eleman denetiminin kolaylaşması,
- Ağaçlandırma projelerindeki yıllık programlar ile bütçe arasındaki ilişkilerin tutarlılığının irdelenmesi,
- Verimliliğin saptanması ve iyileştirilmesi olanağının doğması,
- İhale yoluyla veya götürü olarak yaptırılacak çalışmalarda birim fiyatların belirlenmesi işlerinde kullanılabilir.

Araştırmaya ilişkin alan çalışmaları sırasında iş verimi açısından bazı noktalar dikkat çekici görülmüştür. Şöyle ki; diri örtü temizliği işi işçiler arasında uzun mesafeler bulunacak şekilde ve mümkünse alt alta olmak üzere yerleştirilmeleriyle yapılmalıdır. Diri örtünün kesimi işinde Giresun yöresinde kullanılmakta olan gürebi en uygun el aracıdır ve kullanımının yaygınlaştırılması yararlı olacaktır. Toprak işlemede baltalı kazma uygun el aracı olarak görülmüştür. Çapa ile yapılan dikim sırasında kaba tekstürlü (hafif topraklar) topraklarda bir çukur açan ve iki dikim yapan olmak üzere dikim postalarının üç işçiden kurulması, ince tekstürlü topraklarda ise, bir çukur açan bir diken olmak üzere iki işçiden kurulması iş verimi açısından yararlı görülmüştür.

İş mevsiminde her ayın ortalama 10 günü yağışlı geçmektedir. 0,1 mm ve daha fazla yağış olan günlerin, yağışlı kabul edildiği bilinmektedir. Bu yağışlı günlerin bir kısmında çalışmak elbette mümkündür ancak, işçilerin yağmur ve ıslaklığa dayanıklı giysilerle donatılması gereği vardır. Ayrıca işçilerin olabildiğince devamlı ve eğitilmiş olmaları sağlık koşullarına uygun şantiyelerde barınmaları, beslenmeleri, ulaşım, sağlık vb. gereksinmelerinin karşılanması istenen verimliliği sağlamanın vazgeçilmez ön koşulları olduğu unutulmamalıdır.

Bu araştırma ile elde edilen standart zamanlar bugün uygulanmakta olan emek yoğun yöntemeye dayalı çalışmalara ilişkin olup, bu yöntem için geçerli değerlerdir.

Teknik Bülten No: 209

Yayın Yılı: 1989

Kurum: İç Anadolu Ormancılık Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü, Ankara.

Yazışma Adresi: İç Anadolu Ormancılık Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü, ANKARA

Tel: (0 312) 213 17 34 Faks: (0 312) 212 29 44

E-posta: oea@ogm.gov.tr, Web: <http://www.oea.gov.tr>

Proje Lideri: Gürel ŞİRİN

Proje Yürütücüleri: -